

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

ישראל, ירושלים ואזור יהודה והשומרון ישות אחת? - 56137

תאריך עדכון אחרון 03-04-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): משה דרורי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: moshedrorilaw@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: 18:30-19:00 בחדר הקורס

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

מאז מלחמת ששת הימים (א״י תשכ״ז-יוני 1967) מחזיקה מדינת ישראל באזור יהודה ושומרון ובמזרח ירושלים, שהיו עד אז בשליטת ירדן. מבחינת מדינת ישראל, מדובר במצב שנמשך כ-75% מתקופתה כמדינה. לא ניתן לתאר את מדינת ישראל, מבחינה משפטית ופוליטית, ולהתעלם ממזרח ירושלים ויהודה ושומרון. לזיקה ולקשר שבין ירושלים ויהודה ושומרון לבין מדינת ישראל, יש השלכות רבות בכל תחומי החיים. קורס זה, הניתן במשותף הן בחוג למדעי המדינה והן בפקולטה למשפטים, יתמקד בהשלכות המשפטיות, המדיניות והפוליטיות של מצב זה, על בסיס ההנחה כי לסטודנטים, שומעי הקורס, יש רקע מספיק, לאחר שעברו את הקורס הבסיסי של משטר מדינת ישראל ולמודים נוספים במדעי המדינה או את קורסי היסוד בפקולטה למשפטים. הקורס פתוח ללומדי מדעי החברה ומשפטים, לתואר מוסמך, אך יתקבלו גם תלמידים לתור בוגר. תינתן עדיפות לקבלה לקורס לתלמידים במגמה של "חברה, משפט ומדינה". הביבליוגרפיה בתחומים בהם עוסק הקורס היא רבה וענפה; רובה - מקורות ראשוניים (מסמכים בינלאומיים, אמנות, חוקים ופסקי דין), וכן מאמרים וספרים של מלומדים. מאחר ומדובר בקורס בחירה, חומר הקריאה יהיה, ברובו, רשות. קריאת החובה תתרכז בעיקר בטקסטים בעלי חשיבות, שאותם יתקשו הסטודנטים לקרוא לקראת הפגישה השבועית, ואותם אזכיר ואצטט במהלך הקורס. הביבליוגרפיה תשמש לעזר להכנת העבודה, שהיא המטלה בסיום הקורס.

מטרות הקורס:

1. הכרת ההיסטוריה - במיוחד המשפטית - של ישראל, ירושלים ויהודה ושומרון.
2. הבנת האינטראקציה בין המשפט הבינלאומי ודיני המלחמה לבין המשפט הישראלי.
3. הדגשת מעמדו של בית המשפט העליון כאחד מגופי השלטון החשובים, שמשפיעים על המתרחש בישראל, יהודה ושומרון וירושלים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להבין, יותר לעומק, את הקונפליקט הישראלי-ערבי, ואת האילוצים המשפטיים אשר תחתיהם מצויים ופועלים הצדדים לקונפליקט, והרוצים לפתור אותו.

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה, דיונים, ועבודה אישית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שהערה: לנוחיות הקורא לצד חלק מן הנושאים יש הפנייה בין סוגריים מרובעות [] למספר הפריט ברשימה של חומר הקריאה המפורט להלן.

- יחידה 1 - רקע היסטורי
 - 1.1 האימפריה העות'מנית
 - 2.1 מלחמת העולם הראשונה
 - 3.1 הצהרת בלפור [1]
 - 4.1 המנדט הבריטי [2] [13] [105]
 - 5.1 החלטת העצרת הכללית של האו"ם מיום 29.11.1947 [3]
 - 6.1 מלחמת השחרור - 1947-1949
 - 7.1 הסכמי שביתת הנשק, 1949 [8]
 - 8.1 סיפוח יהודה ושומרון לירדן, 1950
 - 9.1 מלחמת ששת הימים, יוני 1967
 - 10.1 ועידת חרטום
 - 11.1 החלטת מועצת הביטחון של האו"ם מס' 242 מיום 22.11.1967 [4]
 - 12.1 הסכמי קמפ דייויד והאוטונומיה
 - 13.1 התנתקות ירדן מיהודה ושומרון
 - 14.1 הסכמי אוסלו [10]
 - 15.1 הסכם השלום ישראל - ירדן [9]
- יחידה 2 - יהודה ושומרון מאז 1967
 - 1.2 המעמד המשפטי של אזור יהודה ושומרון, בעקבות מלחמת ששת הימים
 - 2.2 הממשל הצבאי : מינהל, שיפוט וחקיקה [32] [33] [90]
 - 2.2.1 תקנות האג [6]
 - 2.2.2 אמנת ג'נבה [7]
 - 3.2 בחירות בממשל הצבאי [91]
 - 4.2 הפיקוח של משרד הביטחון וועדת המנכ"לים
 - 5.2 פיקוח בג"צ
 - 6.2 פיקוח פרלמנטרי
- יחידה 3 - יהודה ושומרון - תשתיות
 - 1.3 קרקע - בעלות מדינה, וקרקעות פרטיות [6]
 - 2.3 תחבורה [49]
 - 3.3 חשמל [43] [44]
 - 4.3 מים
- יחידה 4 - התיישבות/התנחלות של יהודים באזור יהודה ושומרון
 - 1.4 היסטוריה
 - 2.4 מיקום ופריסה
 - 4.1.2 תפיסת מקרקעין לצרכים צבאיים [45] [46]
 - 4.2.2 חוק ההסדרה [29] [61]
 - 2.3.4 בניית התנחלות בתום לב (מצפה כרמים) [35] [68] [62] [66]
 - 3.4 תגובת הפלסטינים: כוח, הליכים משפטיים, חרם
 - 4.4 המבנה הארגוני והמוניציפלי [38] [39] [95]
 - 5.4 זיקה לישראל [26]
 - 6.4 חוקיות ההתנחלויות [5] [11] [51]
- יחידה 5 - ירושלים
 - 1.5 היסטוריה - מעמד ירושלים המערבית עד 1967
 - 2.5 איחוד העיר, יוני 1967 [24] [27]

- 3.5 ניהול העיר [25] [27]
מקרה מבחן: פרשת שמעון הצדיק ("שייח ג'אראח") [63א]
4.5 חוק יסוד : ירושלים בירת ישראל [17]
חוק יום ירושלים [28א]
5.5 חוק ירושלים הבירה הפלסטיני, 2002
6.5 מעבר שגרירות ארה"ב לירושלים 14.5.2018
7.5 הגבלות להחזרתה [17] [20]
יחידה 6 - הרשות הפלסטינית (הרש"פ)
1.6 הקמתה
2.6 האם היא "מדינה" [67]
3.6 פונקציות שלטוניות של הרש"פ
4.6 הרש"פ ו-אש"ף
5.6 הרש"פ ביהודה ושומרון וברצועת עזה
6.6 הרש"פ בירושלים [17]
יחידה 7 - קשרים וזיקות בין ישראל, ירושלים ויהודה ושומרון
1.7 היש גבול? או חופש התנועה
2.7 תחולת המשפט
3.7 תיאום בטחוני
4.7 זיקות מינהליות
יחידה 8 - המשא והמתן בין ישראל לאש"פ
1.8 היסטוריה
2.8 שיחות ישירות
3.8 תיווך חיצוני
4.8 החלטות בינלאומיות [4] [5]
5.8 תוכנית השלום של נשיא ארה"ב דונלד טראמפ מיום 28.1.2020
יחידה 9 - עמדות ישראליות
1.9 סיפוח מלא/חלקי של ירושלים
2.9 סיפוח מלא/חלקי של איזור יהודה והשומרון
3.9 תוכנית האוטונומיה
4.9 הסכמה על מדינה פלסטינית בתנאים
5.9 עמדות משפטיות: בעל זכות החזרה שנעדר [47] [71] [72]
6.9 ניהול המצב
יחידה 10 - עמדות פלסטיניות
10.1 מדינה פלסטינית שבירתה ירושלים
10.2 היחס להתנחלויות, בכלל, ובגושים, בפרט
10.3 פירוז מצבא ישראלי
10.4 "זכות השיבה" של הפליטים
10.5 עמדות משפטיות: שלטון כיבוש ("תפיסה לוחמתית"); נאמנות עבור האוכלוסייה - מימוש זכות הגדרה עצמית
יחידה 11 - סוגיות נבחרות - ביטחון
11.1 נוכחות ישראלית צבאית ומודיעינית
11.2 בתי משפט צבאיים [37] [90]
11.3 אמצעים מינהליים :
הריסת בתים [14] [58] [59] [60]
גירוש [53]
מעצר מינהלי [28] [52]

- גדר ההפרדה [54] [11] [57]
11.4 תיאומים בין מנגנוני הביטחון
יחידה 12 - סוגיות נבחרות - משפט
12.1 חקיקה צבאית וישראלית [90] [93]
12.2 החלת מס ישראלי ביהודה ושומרון [48] [50]
12.3 האם חוקי הכנסת חלים ביהודה ושומרון? [26]
12.4 תקציב ישראלי ביהודה ושומרון
12.5 השלכות בג"צ על המצב המשפטי באזור יהודה ושומרון
יחידה 13 - סוגיות נבחרות - ביקורת עיתונאית ובינלאומית
13.1 "כיסוי" באמצעי התקשורת בארץ ובחו"ל
13.2 כיסוי ברשתות החברתיות
13.3 התעניינות בינלאומית
13.4 חרם BDS
יחידה 14 - פתרונות והצעות לעתיד

חומר חובה לקריאה:

תכנית השיעורים ורשימת הקריאה
הביבליוגרפיה בתחומים בהם עוסק הקורס היא רבה וענפה. ברם, מאחר ומדובר בקורס בחירה, חומר הקריאה יהיה, ברובו, רשות. קריאת החובה תתרכז בעיקר בטקסטים בעלי חשיבות, שיוזכרו ויצוטו במהלך הקורס.

חומר לקריאה נוספת:

א. מסמכים בינלאומיים

א.1 כללי

[1] הצהרת בלפור, מיום 2.11.1917

[2] כתב המנדט על ארץ ישראל, מיום 24.7.1922

א.2 החלטות או"ם

[3] החלטת העצרת הכללית של האו"ם, בדבר הממשל העתיד של ארץ ישראל, מספר 181, מיום

29.11.1947

[4] החלטה 242 של מועצת הביטחון, מיום 22.11.1967

[5] החלטה 2334 של מועצת הביטחון, מיום 23.12.2016

א.3 אמנות בינלאומיות

[6] אמנה בדבר הדינים והמנהגים של מלחמה ביבשה, לרבות תקנות בקשר לדיני ומנהגי מלחמה

ביבשה (האג, 1907)

[7] אמנת ג'נבה הרביעית בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה, מיום 1 2.8.1949 כתבי אמנה 1, עמ'

559

[8] הסכם שביתת הנשק בין ממלכת ירדן ההאשמית לבין מדינת ישראל, מיום ד בניסן תש"ט

(3.4.1949)

[9] חוזה שלום בין מדינת ישראל לבין הממלכה הירדנית ההאשמית, מיום 26.10.1994, כתבי אמנה,

1069, כרך 32

[10] הסכם בניינים ישראלי-פלסטיני בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה, מיום 28.9.1995, כתבי אמנה,

1071, כרך 33

א. 4 חוות דעת של בית המשפט הבינלאומי בהאג
[11] Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory, Advisory Opinion (International Court of Justice, July 9, 2004) 43 ILM 1009 (2004).

ג. דברי חקיקה

ג.1 חקיקה מנדטורית

[13] דבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922

[14] תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945

[15] פקודת החוק הפלילי, 1936]

ג.2 חקיקה ישראלית

ג.2.1 חוקי יסוד

[16] חוק-יסוד: הצבא

[17] חוק-יסוד: ירושלים בירת ישראל

[18] חוק-יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי

[19] חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו

[20] חוק-יסוד: משאל עם

ג.2.2 חוקי מועצת העם והכנסת

[21] ההכרזה על הקמת מדינת ישראל, מיום ה באייר תש"ח (14.5.1948)

[22] פקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948

[23] פקודת שטח השיפוט והסמכויות, תש"ח-1948

[24] סעיף 11 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948, כפי שהוסף בשנת תשכ"ז-1967

[25] חוק השמירה על המקומות הקדושים, תשכ"ז-1967

[26] חוק להארכת תקפן של תקנות-שעת-חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית). תשכ"ז-1967

[27] חוק הסדרי משפט ומינהל [נוסח משולב], תש"ל-1970

[28] חוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), תשל"ט-1979

[28א] חוק יום ירושלים, תשנ"ח-1998

[29] החוק להסדרת ההתיישבות ביהודה ושומרון, התשע"ז-2017

ג.3 חקיקה ירדנית

[30] חוק העיריות, מס' 29, לשנת 1955

[31] החוק הפלילי הירדני, מס' 16, לשנת 1960

ג.4 תחיקת ביטחון באזור יהודה והשומרון

ג.4.1 מנשרים

[32] מנשר בדבר נטילת השלטון ע"י צה"ל, מס' 1, מיום כח באייר תשכ"ז (7.6.1967)

[33] מנשר בדבר סדרי שלטון ומשפט, מס' 2, מיום כח באייר תשכ"ז (7.6.1967)

[34] מנשר בדבר יישום הסכם הביניים (יהודה והשומרון) (מס' 7), תשנ"ו-1995

ג.4.2 צווים

[35] צו בדבר רכוש ממשלתי (אזור יהודה והשומרון) (מס' 59), תשכ"ז-1967

[36] צו בדבר השמירה על המקומות הקדושים (אזור יהודה והשומרון) (מס' 66), תשכ"ז-1967

[37] צו בדבר הוראת ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651), תש"ע-2009

[38] צו בדבר ניהול מועצות אזוריות (יהודה והשומרון) (מס' 783), תשל"ט-1979

[39] צו בדבר ניהול מועצות מקומיות (יהודה והשומרון) (מס' 892), תשמ"א-1981

ד. פסיקה

ד.1 בית המשפט העליון

[40] בג"צ 10/48 צבי זיו נ' הממונה בפועל על האזור העירוני תל-אביב, יהושע גוברניק פ"ד א 85

- (2.12.1948)
- [41] בג"צ 283/69 מחמד עבדאללה עווד רוידי נ' בית המשפט הצבאי נפת חברון צה"ל, פ"ד כד (2) 419 (13.10.1970)
- [42] בג"צ 337/71 אלג'מעיה אלמסיחיה ללאראצ'י אלמקדסה נ' שר הביטחון פ"ד כו(1) 574 (14.3.1971)
- [43] בג"צ 256/72 חברת החשמל למחוז ירושלים בע"מ נ' שר הביטחון פ"ד כז(1) 124 (20.12.1972)
- [44] בג"צ 351/80 חברת החשמל למחוז ירושלים בע"מ נ' שר האנרגיה והתשתית פ"ד לה(2) 673 (16.2.1981)
- [45] בג"צ 606/78 סלימאן תופיק אויב נ' שר הביטחון, פ"ד לג(2) 113 (15.3.1979) ("בית אל")
- [46] בג"צ 390/79 עזת מחמד מוסטפה דויקאת נ' ממשלת ישראל, פ"ד לד(1) 1 (22.10.1979) ("אלון מורה")
- [47] בג"צ 61/80 אליקים העצני נ' מדינת ישראל (שר הביטחון) פ"ד לד(3) 595 (17.4.1980)
- [48] בג"צ 69/81 באסיל אבו עיטה נ' מפקד אזור יהודה והשומרון, פ"ד לז(2) 197 (5.4.1983)
- [49] בג"צ 393/82 ג'מעית אסכאן אלמעלמון אלתעאווניה אלמחדודה אלמסאוליה, אגודה שיתופית רשומה כדין במפקד. אזור יהודה והשומרון נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה והשומרון, פ"ד לז(4) 785 (28.12.1983)
- [50] ע"פ 123/83 חברת ק.פ.א. פלדות קרית ארבע בע"מ נ' מדינת ישראל פ"ד לח(1) 813 (1.4.1984)
- [51] בג"צ 4481/91 גבריאל ברגיל, מנכ"ל תנועת "שלום עכשיו" נ' ממשלת ישראל פ"ד מז(4) 210 (25.8.1993)
- [52] דנ"פ 7948/97 פלוניס נ' שר הביטחון פ"ד נד(1) 721 (12.4.2000)
- [53] בג"צ 7015/02 כיפאח מחמד אחמד עג'ורי נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית פ"ד נו(6) 352 (30.9.2002)
- [54] בג"צ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק נ' ממשלת ישראל, פ"ד נח(5) 807 (30.6.2004)
- [55] בג"צ 3239/02 איאד אסחק מחמוד מרעבי נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון פ"ד נז(3) 349 (5.2.2003)
- [56] בג"צ 1661/05 המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל פ"ד נט(2) 482 (9.6.2005)
- [57] בג"צ 7957/04 זהראן יונס מחמד מראעבה נ' ראש ממשלת ישראל, פ"ד ס(2) 477 (15.9.2005)
- [58] בג"צ 5290/14 סעדי עאל עפו קואסמה נ' המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית (11.8.2014)
- [59] בג"צ 8091/14 המוקד להגנת הפרט נ' שר הביטחון (31.12.2014)
- [60] בג"צ 7220/15 דועאא עליוה נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (1.12.2015)
- [61] בג"צ 1308/17 עיריית סלואד נ' הכנסת (9.6.2020)
- [62] בג"צ 953/11 עבד אלפתאח סאלמה נ' שר הביטחון (27.8.2020)
- [63] בג"צ 8452/19 עיריית חברון נ' מדינת ישראל (28.2.2022)
- [63א] רע"א 2401/21 סאמי ג'אעוני נ' נחלת שמעון בע"מ (1.3.2022)
- [64] בג"צ 413/13, בג"צ 1039/13 מוחמד מוסא שחאדה אבו עראם נ' שר הביטחון (4.5.2022)
- [65] בג"צ 3137/22 שורוק ג'ראד נ' המפקד הצבאי לאזור יהודה ושומרון (30.5.2022)
- [66] דנ"א 6364/20 שר הביטחון נ' עבד אלפתאח סאלמה (27.7.2022)
- ד. בתי משפט מחוזיים
- [67] ת"א (י-ם) 2538/00 אירנה ליטבק נוריץ נ' הרשות הפלסטינית, פסמ"ח תשס"ב (2), עמ' 776 (30.3.2003)
- [68] ת.א. 29574-11-13 איציק אנג'ל נ' עבד אלפתאח סאלמה (28.8.2018)

ה. ספרים ומאמרים

- [69] יצחק אנגלרד, "הבעיה ההלכתית של מסירת שטחים מארץ ישראל: משפט ואידיאולוגיה", הפרקליט, כרך מא (תשנ"ג-תשנ"ד), עמ' 13.
- [70] איתי אפטר, עומר בכמן, "על הגבול בין גדר לחומה ובין ביטחון לסיפוח: פסיקת בג"ץ ופסיקת בית הדין הבינלאומי בהאג ביחס לגדר ההפרדה", הארת דין, כרך א (תשס"ה), עמ' 172.
- [71] יהודה צבי בלום, "ציון במשפט הבינלאומי נפדתה", הפרקליט, כרך כז (תשל"א-תשל"ב), עמ' 315.
- [72] יהודה צבי בלום, "מזרח ירושלים אינה 'שטח כבוש'", הפרקליט, כרך כח (תשל"ב-תשל"ג), עמ' 185.
- [73] איל בנבנשתי, "נגרש ונשמע", משפט וממשל, כרך א, עמ' 441.
- [75] ארנה בן-נפתלי ויובל שני, המשפט הבינלאומי בין מלחמה לשלום, תל אביב, רמות - אוניברסיטת תל אביב, 2006.
- [76] נסים בר יעקב, "תחולתם של דיני המלחמה על השטחים המוחזקים", משפטים, כרך יט (תש"ן), עמ' 831.
- [77] שמואל ברקוביץ, המעמד המשפטי של המקומות הקדושים בירושלים, ירושלים, מכון ירושלים לחקר ישראל, 1997.
- [78] שמואל ברקוביץ, מלחמות המקומות הקדושים: המאבק על ירושלים והמקומות הקדושים בישראל, יהודה, שומרון וחבל עזה, אור יהודה, הד ארצי, תש"ס 2000.
- [79] שמואל ברקוביץ, מה נורא המקום הזה! קדושה, פוליטיקה ומשפט בירושלים ובמקומות הקדושים בישראל, ירושלים, כרטא, תשס"ו 2006.
- [80] יורם דינשטיין, "ציון במשפט הבינלאומי תיפדה", הפרקליט, כרך כז (תשל"א 1971), עמ' 5.
- [81] יורם דינשטיין, "והפדה לא נפדתה" או 'לא הפגנות אלא מעשים', הפרקליט, שם, עמ' 519.
- [82] יורם דינשטיין, "סמכות החקיקה בשטחים המוחזקים", עיוני משפט, כרך ב (תשל"ב-תשל"ג), עמ' 505.
- [83] יורם דינשטיין, "ביקורת שיפוטית על פעולות המימשל הצבאי בשטחים המוחזקים", עיוני משפט, כרך ג (תשל"ג-תשל"ד), עמ' 330.
- [84] יורם דינשטיין, "התנחלות וגירוש בשטחים המוחזקים", עיוני משפט, כרך ז (תשל"ח-תש"ם), עמ' 188.
- [85] יורם דינשטיין, "גירוש ראשי הערים מיהודה", עיוני משפט, כרך ח (תשמ"א-תשמ"ב), עמ' 158.
- [86] יורם דינשטיין, "מס ערך מוסף בשטחים המוחזקים", עיוני משפט, כרך י (תשמ"ד-תשמ"ה), עמ' 159.
- [87] יורם דינשטיין, "דמות הסדר והחיים הציבוריים בשטחים המוחזקים", עיוני משפט, כרך י (תשמ"ד-תשמ"ה), עמ' 405.
- [88] יורם דינשטיין, "איחוד משפחות בשטחים המוחזקים", עיוני משפט, כרך יג (תשמ"ח-תשמ"ט), עמ' 221.
- [89] יורם דינשטיין, "גירוש בשטחים המוחזקים", עיוני משפט, כרך יג (תשמ"ח-תשמ"ט), עמ' 403.
- [90] משה דרורי, החקיקה באזור יהודה ושומרון, המכון למחקרי חקיקה השוואתי עם שם הרי סאקר, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית בירושלים, פרסום מס' 27, ירושלים, תשל"ה-1975.
- [91] משה דרורי, שלטון מקומי, דמוקרטיה ובחירות באזור יהודה ושומרון: היבטים משפטיים, מכון ירושלים ללימודים פדראליים והמכון לשלטון מקומי, אוניברסיטת בר אילן, ירושלים, תשמ"מ-1980.
- [92] משה דרורי, "שיטת המשפט באזור יהודה ושומרון 1967-1977", המזרח החדש, (החברה המזרחית הישראלית, ירושלים), כרך כז, מס' 3-4 (107-108), תשל"ח, עמ' 270-277.
- [93] משה דרורי, "סמכות שיפוט פלילית מקבילה בשטחים המוחזקים", הפרקליט, כרך לב, חוברת ג, אייר תשל"ט - מאי 1979, עמ' 386-396.
- [94] משה דרורי, "מאפייני המשפט ביהודה ושומרון 1967-1977" בתוך: רפי ישראלי (עורך), עשר שנות שלטון ישראלי ביהודה ושומרון 1967-1977 (המכון למחקר ע"ש הרי"ס. טרומן למען קידום

- השלום, הוצאת מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים, תשמ"א), עמ' 28-51.
- [95] משה דרורי, "ההתיישבות הישראלית באזור יהודה ושומרון והמבנה הארגוני והמוניציפאלי שלה: היבטים משפטיים", עיר ואזור, כרך 4, חוברת 3, תשמ"א, עמ' 28-45.
- [96] מנחם הופנונג, ישראל – ביטחון המדינה מול שלטון החוק, ירושלים, תשס"א.
- [97] גיא הרפז ועמיחי כהן, "הריסת בתים בביקורת בג"צ: יש (בית) שופטים בירושלים", משפט וממשל, כרך יט (תשע"ח), עמ' 43.
- [98] יפה זילברשץ, "שליטת צה"ל ביהודה, שומרון ועזה: תפיסה לוחמתית או משטר קולוניאלי", מחקרי משפט, כרך כ (תשס"ג-תשס"ד), עמ' 547.
- [99] יואל זינגר, "הסכם-הביניים הישראלי-פלשתינאי בדבר הסדרי ממשל עצמי בגדה המערבית וברצועת עזה – כמה היבטים משפטיים", משפטים, כרך כז (תשנ"ו-תשנ"ז), עמ' 605.
- [100] איל זמיר, אדמות המדינה ביהודה ושומרון – סקירה משפטית, מחקרי מכון ירושלים לחקר ישראל, מס' 12, 1985.
- [101] איל זמיר, איל בנבנישתי, אדמות היהודים ביהודה, שומרון, חבל עזה ומזרח ירושלים, מחקרי מכון ירושלים לחקר ישראל, מס' 52, 1993.
- [102] איל זמיר, איל בנבנישתי, הקניין הפרטי בהסדר השלום הישראלי פלסטיני, מחקרי מכון ירושלים לחקר ישראל, מס' 77, 1998.
- [103] חיים זנדברג, מקרקעי ישראל – ציונות ופוסט ציונות, נבו, 2007.
- [104] יוסף חריש, "הטיעון של המשיבים במשפט המגורשים", פלילים, כרך ד (תשנ"ד), עמ' 67.
- [105] ברנרד יוסף, השלטון הבריטי בארץ ישראל – פרשת כשלונו של משטר, מוסד ביאליק, ירושלים, תש"ח.
- [106] עמיחי כהן וגיא הרפז, "על קיבעון ודינמיות: עיון מחודש בהריסות בית המשפט העליון", מחקרי משפט, כרך לא (תשע"ח-2018), עמ' 973.
- [107] רות לפידות, פירוש לחוקי היסוד – חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל, בעריכת יצחק זמיר, המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי על שם הארי סאקר, ירושלים, תשנ"ט.
- [108] רות לפידות, "מקומו של המשפט הבינלאומי הפומבי במשפט הישראלי", משפטים, כרך יט (תש"ן), עמ' 807.
- [109] הילי מודריק אבן חן, "מחויבות הקו הגבול: על חובותיה של מדינה כובשת כלפי מדינה נכבשת", משפט וממשל, כרך ח (תשס"ה), עמ' 471.
- [110] חנן מלצר, "צה"ל כצבאה של מדינה יהודית ודמוקרטית", משפט ועסקים, כרך יד (תשע"ב), עמ' 347.
- [111] איריס קנאור, "ישראל והשטחים: על משפט בינלאומי פרטי, משפט בינלאומי פומבי ומה שביניהם", משפט וממשל, כרך ח (תשס"ה), עמ' 551.
- [112] דוד קרצ'מר, "אכיפתה ופירושה של אמנת ג'נבה הרביעית – דרכו של בית המשפט העליון", משפטים, כרך כז (תשנ"ה-תשנ"ו), עמ' 49.
- [113] דוד קרצ'מר, "ביקורת שיפוטית והשטחים המוחזקים: משנתו של אהרן ברק", ספר ברק – עיונים בהגותו השיפוטית של אהרן ברק, ירושלים, תשס"ט, עמ' 259.
- [114] דוד קרצ'מר, "ביקורת בג"ץ על הריסתם ואטימתם של בתים בשטחים", ספר קלינגהופר על המשפט הציבורי, 1993, עמ' 305.
- [115] אליקים רובינשטיין, "חזזה השלום עם ירדן", המשפט, כרך ג (תשנ"ו), עמ' 347.
- [116] אליקים רובינשטיין, "ישראל וירדן בדרך לשלום", מחקרי משפט, כרך יד (תשנ"ח), עמ' 521.
- [117] אמנון רובינשטיין, "מעמדם המשתנה של השטחים: מפקדון מוחזק ליצור כלאיים משפטי", עיוני משפט, כרך יא (תשמ"ו-תשמ"ז), עמ' 439.
- [118] אמנון רובינשטיין, "ישראל והשטחים סמכויות שיפוט", עיוני משפט, כרך יד (תשמ"ט), עמ' 415.
- [119] אמנון רובינשטיין וברק מדינה, המשפט החוקתי של מדינת ישראל: עקרונות יסוד, הוצאת שוקן, 2005.
- [120] אמנון רובינשטיין וברק מדינה, המשפט החוקתי של מדינת ישראל: רשויות השלטון ואזרחות,

הוצאת שוקן, 2005.

[121] אמנון רייכמן, "ביקורת שיפוטית, תפיסה לוחמתית והשיח האקדמי", משפט וממשל, כרך ח (תשס"ה), עמ' 731.

[122] אליאב שוחטמן, "הכרזת העצמאות כמקור לזכויותיו של העם היהודי על ארץ ישראל", משפט וממשל, כרך ה (תש"ס), עמ' 427.

[123] אריה שלו, אוטונומיה הבעיות והפתרונות האפשריים (מחקרי המרכז למחקרים אסטרטגיים, מס' 9, אוניברסיטת תל-אביב, 1979).

[124] יובל שני, "המשפט הבינלאומי והלחימה בעזה: תיאום ציפיות" משפטים על אתר, תשס"ט, עמ' 10-1.

[125] עמוס שפירא ומשה דרורי, "האוטונומיה ביהודה, בשומרון ובחבל עזה – היבטים משפטיים", בתוך: אריה שלו, אוטונומיה הבעיות והפתרונות האפשריים (מחקרי המרכז למחקרים אסטרטגיים, מס' 9, אוניברסיטת תל-אביב, 1979), עמ' 180-202.

[126] Meir Shamgar (ed.), *The Law in the Administered Territories* (Hebrew University, Jerusalem, 1982), pp. 237-284.

[127] D.J. Elazar (ed.), *Judea Samaria and Gaza, View on the Present and Future* (America Enterprise Institute For Public Policy Research, Washington and London, 1982).

[128] D.J. Elazar (ed.), *Political and Cultural Arrangements in The New Ara of Israel – Palestinian Relations, December 1993 Conference Proceedings*, (Jerusalem Center For Public Affairs, Jerusalem, 1994).

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות:

המטלה המרכזית בקורס היא עבודה אישית.

היקף העבודה היא 10-12 עמודים. העבודה תוגש על פי הכללים הנהוגים באוניברסיטה ביחס להגשת עבודה אקדמית. היא תכלול את המרכיבים הבאים: שם העבודה; העבודה תחולק לפרקים ופרקי משנה; במבוא תוצג התזה המרכזית ומבנה העבודה; כל פרק יתמקד בנושא הפרק, וכל טיעון יהיה מבוסס הן על מקורות ראשוניים והן על מאמרים וספרים, אשר יצוטטו כמקובל; פרק הסיכום יכלול את המסקנות העולות מן העבודה; בסיום תובא הביבליוגרפיה שתכלול את כל המקורות בעבודה, על פי כללי הציטוט (ניתן ללמוד מדרך הציטוט שהובאה לעיל).

כל אחד ממשתתפי הקורס יבחר נושא, בהתאם לנטיית ליבו, והוא רשאי לשלב בנושא שבחר, היבטים של תחומים שלמד או עסק בהם.

כל אחד ממשתתפי הקורס ישלח אליי במייל, לא יאוחר מ-30 יום לאחר השיעור האחרון, את הצעתו לעבודה. ההצעה לא תעלה על 2 עמודים ותכלול את שם העבודה, התזה בקווים כלליים, וביבליוגרפיה נבחרת. אני אאשר (או לא אאשר) את הנושא ואציע את הנדרש.

העבודה תוגש לא יאוחר מ-30 יום ממשלוח המכתב שלי לסטודנט.

כל ההתכתבות תערך דרך המייל.

המייל שלי הוא: moshedrorilaw@gmail.com

לקראת כל שיעור יש להכין קטעים רלבנטיים מתוך מסמכים בינלאומיים, דברי חקיקה, פסקי דין וחומר אחר, כפי שיופיע בלוח המודעות ב"מודל", לקראת כל שיעור.

בשיעור ננתח את המסמכים הללו, בהשתתפות פעילה של הסטודנטים, שיוכלו להביא לידי ביטוי תובנות מתחום לימודיהם (משפטים, מדעי המדינה, מזרח תיכון, גיאוגרפיה, תקשורת, ועוד). הדיון בכיתה ייערך בשיטה הסוקראטית, או לימוד בחברותא בישיבה, כאשר כל סטודנט יציג את עמדתו המנומקת, ויהיה מוכן להגן מעליה, בפני שאלות אחרים.